

**Uchwała nr 12 /2016
VI Kongresu Spółdzielczości
z dnia 13 grudnia 2016 r.**

w sprawie stanu polskiej spółdzielczości i kierunków jej rozwoju w latach 2016-2020

VI Kongres Spółdzielczości poprzedziła kampania i dyskusja przedkongresowa zorganizowana we wszystkich 15 branżach spółdzielczych, w której uczestniczyli przedstawiciele spółdzielni oraz związków spółdzielczych. Podstawę bardzo szerokiej dyskusji w trakcie branżowych zjazdów przedkongresowych stanowiły „Tezy Programowe na VI Kongres Spółdzielczości”, przygotowane przez Krajową Radę Spółdzielczą, oparte o Deklarację Spółdzielczej Tożsamości Międzynarodowego Związku Spółdzielczego.

W dyskusji przedstawiciele spółdzielni dokonali oceny stanu spółdzielczości w poszczególnych branżach i zgłosili kilkaset wniosków. Zjazdy przedkongresowe w przeważającej części udzieliły poparcia Tezom Programowym, jako całości, lub poszczególnym zawartym w nich propozycjom oraz przedstawiły szereg nowych wniosków i postulatów pod adresem VI Kongresu Spółdzielczości. Niespotykana od wielu kadencji intensywność dyskusji przedkongresowej i liczba zgłoszonych wniosków dowodzą ugruntowanej świadomości zagrożeń i wyzwań współczesności dla całego ruchu spółdzielczego oraz troski o rozwój i umocnienie spółdzielczego modelu gospodarowania dla dobra ludzi i Państwa Polskiego.

VI Kongres Spółdzielczości zbiega się w 2016 r. z ważną rocznicą - 200-lecia powstania pierwszej spółdzielni na ziemiach polskich - Hrubieszowskiego Towarzystwa Rolniczego dla Ratowania się Wspólnie w Nieszczęściach, założonego przez ks. Stanisława Staszica, Męża Stanu i niezwykle człowieka, o wszechstronnej interdyscyplinarnej wiedzy i umiejętnościach jej praktycznego zastosowania w bardzo wielu dziedzinach. Towarzystwo to było przedsięwzięciem ustrojowym w warunkach upadającego feudalizmu, polegającym na oryginalnym połączeniu w skali gminnej samorządu terytorialnego z klasyczną spółdzielnią wielobranżową.

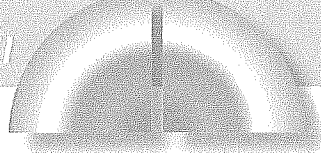
W obecnych uwarunkowaniach wielkiego kryzysu kapitalizmu Hrubieszowskie Towarzystwo Rolnicze, jako nowatorskie przedsięwzięcie sprzed 2 wieków, może stanowić sprawdzony przykład rozwiązań narastających problemów społecznych w duchu współpracy, solidarności, samopomocy i odpowiedzialności za wspólnotę lokalną i narodową.

Kierunki działania dla VI Kongresu wytyczyła też Deklaracja Międzynarodowego Szczytu Spółdzielczego w Quebecu, która zobowiązuje spółdzielczość do włączenia się w realizację Celów Zrównoważonego Rozwoju ogłoszonych przez ONZ. Cele te - to 17 sformułowanych hasłowo działań zmierzających do wyeliminowania ubóstwa, poprawy jakości życia ludzi i lepszej ochrony środowiska na Ziemi w ciągu najbliższego 15-lecia. Deklaracja - w szerszym kontekście - zakreśla wizję rozwoju spółdzielczości na świecie do 2030 r., który stanowi horyzont czasowy oenzetowskich Celów. Na podkreślenie zasługuje Cel 17 programu zrównoważonego rozwoju ONZ, który zachęca do efektywnego partnerstwa pomiędzy rządami, sektorem prywatnym, a społeczeństwem obywatelskim.

Na podstawie przeprowadzonej we wszystkich środowiskach spółdzielczych dyskusji przedkongresowej, referatu sprawozdawczo-programowego, ocen, wniosków i postulatów dyskusji kongresowej, Delegaci na VI Kongres Spółdzielczości przyjmują przedstawione w Uchwale następujące oceny, prognozy, stanowiska, postulaty i zadania:

**I. VI Kongres Spółdzielczości wobec zachodzących procesów
oraz wyzwań krajowych i globalnych**

1. Procesy neoliberalnej globalizacji oparte na swobodnym przepływie towarów, usług, ludzi i kapitału w połączeniu z wygasającą odpowiedzialnością za skutki w dłuższym okresie czasu, spowodowały gigantyczne, nie notowane w historii, rozwarstwienie majątkowe, dochodowe i społeczne. W konsekwencji większość ludzkości zepchnięta została w sytuację, w której głównym problemem jest, jak przeżyć. W rezultacie tych długoletnich procesów zaostrza się systemowy kryzys kapitalizmu, który trawi współczesne systemy: finansowe, gospodarcze, polityczne, społeczne i kulturowe, zmusza cywilizację ludzką do zmian świadomości i rewizji funkcjonujących paradygmatów społeczno-gospodarczych i cywilizacyjnych. Otwiera to wielką szansę przed Spółdzielczością i innymi wspólnotowymi formami własności, jako obywatelskimi formami gospodarowania i funkcjonowania w społeczeństwie i państwie.
2. Dostrzega te procesy Komisja Europejska, przyznając, że aby zapewnić spółdzielniom uczciwe traktowanie w porównaniu z innymi formami przedsiębiorstw, w warunkach wysoko komercyjnej gospodarki, uzasadnione jest przyznanie tym podmiotom specjalnych ułatwień i przywilejów, zwłaszcza tam gdzie spełniają one ważną rolę społeczną. Z tego przyzwolenia korzysta wiele krajów „starej” Unii. Celem tych ułatwień jest wspieranie akumulacji kapitału i budowa więzi ekonomicznych z członkami jako przeciwwagi dla ograniczeń jakie narzuca wybór statusu spółdzielczego. Jest to także swego rodzaju rekompensata kosztów związanych ze społeczną funkcją spółdzielni. Zachowanie odrębności sektora spółdzielczego, od nastawionych głównie na zysk podmiotów prawa handlowego, jest jednym z kluczowych warunków rozwoju spółdzielni.
3. Spółdzielczość polska, choć ze znacznym zmniejszonym potencjałem, obroniła się podczas transformacji ustrojowej, mimo wielu prób jej rozbicia, zniszczenia lub przekształcenia w podmioty komercyjne, a następnie przejęcia, tak jak przedsiębiorstw państwowych, przez globalne korporacje. Zawdzięcza to swoim członkom, pracownikom i większości zarządów. Także w ostatnich latach podejmowano próby jej przekształcenia w spółki kapitałowe, a spółdzielni mieszkaniowych - we wspólnoty mieszkaniowe. Dość skuteczna dotychczasowa obrona nie powinna jednak powodować zaniechań w celu usunięcia wielu mankamentów w jej funkcjonowaniu. Pojawiające się zagrożenia w połączeniu z coraz większą pauperyzacją polskiego społeczeństwa wymagają nowych, lepiej zorganizowanych form i sposobów obrony oraz nacisku na władze polityczne i państwowe.
4. Spółdzielczość w dużym stopniu sprowadzona została przez elitę do „czystego” biznesu komercyjnego, co stoi w sprzeczności z jej istotą i zasadami. Utrzymanie tego kierunku myślenia powoduje nieodwracalne, negatywne konsekwencje. Powoli stajemy się bowiem społeczeństwem dwubiegunowym. Z jednej strony wąska grupa właścicieli majątku, z drugiej zaś najemna siła robocza, na którą często maleje zapotrzebowanie. Stoi to w jaskrawej sprzeczności z deklarowanym programem budowy społeczeństwa obywatelskiego i rzeczywistej demokracji.

5. Po 27 latach transformacji w Polsce, najbardziej uprzywilejowane są wielkie zagraniczne korporacje, a najbardziej dyskryminowane są gospodarze i społeczne przedsięwzięcia wspólnotowe małych i średnich przedsiębiorstw z polskim kapitałem. Dane GUS dotyczące całej spółdzielczości, w tym poszczególnych branż, za lata 2011-2014, potwierdzają stopniowe zmniejszanie się potencjału spółdzielczości. W związku z tym, stajemy przed wyzwaniem i koniecznością tworzenia sieci produkcyjnych, handlowych i finansowych w oparciu o polskie podmioty gospodarcze. Do tego celu niezbędna jest współpraca pomiędzy Spółdzielniami różnych branż, branżami spółdzielczymi i samorządami terytorialnymi różnych szczebli, w celu integracji polskich podmiotów gospodarczych i polsko-kapitałowych podmiotów gospodarczych o różnych formach własności, w obronie rodzimej przedsiębiorczości. Jest to niezwykle ważne wyzwanie w czasach globalnej transformacji ustrojowej i cywilizacyjnej, której towarzyszą szybkie zmiany ekonomiczne, gospodarcze, społeczne i polityczne.

II. Oferta i oczekiwania VI Kongresu Spółdzielczości wobec Państwa

1. Ruch spółdzielczy stanowi pozytywną odpowiedź na rosące zagrożenia, jakie stwarza współczesny system globalnej neoliberalnej gospodarki. Jest szansą na aktywność zawodową, rozwój osobowościowy i zachowanie godności dla wielu ludzi. Spółdzielnie przyczyniają się do ograniczania patologii życia społecznego, budowy świata lepszego, bardziej przyjaznego dla ludzi, świata w którym oprócz konkurencji i współzawodnictwa jest miejsce na współpracę, współdziałanie i solidaryzm międzyludzki, świata bardziej zrównoważonego i bezpiecznego. Spółdzielnie wychodzą naprzeciw odwiecznemu dylematowi ludzkości: jak pogodzić dbałość o to co własne, indywidualne, z troską o dobro wspólne i rozumieniem potrzeb innych.
2. Rozwój ruchu spółdzielczego może odegrać znaczącą rolę w zrównoważonym rozwoju kraju. Upowszechnienie spółdzielczości w różnych dziedzinach życia gospodarczego i społecznego Polaków, przyczyni się do uzyskania większych efektów z realizacji „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju”. Jednocześnie należy spółdzielczość upowszechniać w programach nauczania szkół i uczelni różnych szczebli, celem zaszczepienia wspólnotowego działania, co w warunkach nasilającej się globalizacji będzie czynnikiem decydującym o możliwości wygospodarowania miejsca do działania na rynku.
3. Wspólnotowa, zbiorowa przedsiębiorczość stanowi ogromną wartość w budowie demokratycznego, obywatelskiego państwa, ale wymaga przygotowania świadomościowego oraz uznawania jej i promowania przez Państwo. Dziś spółdzielczość samodzielnie nie jest w stanie podjąć temu zadaniu. Niezbędne są programy marketingowych kampanii społecznych - wspierane przez państwo. Leży to w dobrze pojętym interesie społecznym i państwowym.
4. Spółdzielczość, zwłaszcza mieszkaniowa, inwalidów i socjalna, wyręcza państwo w dużej części społecznej pomocy wobec obywateli, będących jej członkami, nakładem całej społeczności spółdzielni. Ta sytuacja zobowiązuje państwo i samorzady do zapewnienia jej warunków funkcjonowania rekompensujących tę społeczną misję, a nie utrudniania ich funkcjonowania. Prowadzona przez spółdzielnie, zwłaszcza mieszkaniowe, działalność społeczna i kulturalna powinna być wspomagana przez władze publiczne.
5. W zakresie pilnej potrzeby odbudowy spółdzielczości rolniczej niezbędne jest zwiększenie udziału formy spółdzielni w organizowaniu rynków rolnych w Polsce. Spółdzielnie rolnicze od momentu ich powstania w Polsce odgrywały tu kluczową rolę. Obecnie w krajach Zachodniej Europy posiadają one większość udziału w rynkach rolnych. Niezbędne jest poparcie Państwa w każdej formie inicjatywom organizowania się rolników w spółdzielnie.
6. Uwzględnienia istotnej roli spółdzielczości w realizacji usług społecznych użyteczności publicznej, w prowadzeniu zdeinstytucjonalizowanych form wsparcia dla osób niesamodzielnych, osób z niepełnosprawnością, wsparcia dla rodzin z dziećmi, edukacji czy opieki nad dzieckiem i ochrony zdrowia, ale także usług rozwoju lokalnego jak kultura, zrównoważony rozwój, rewitalizacja czy mieszkalnictwo. Państwo powinno wspierać inicjatywy spółdzielcze na rzecz współpracy ze wspólnotami samorządowymi również z uwagi na tworzenie miejsc pracy osób ze społeczności lokalnej znajdującej się w trudnej sytuacji na lokalnym rynku pracy.
7. Polityka Państwa powinna tworzyć warunki dla zawodowej i społecznej aktywności dla większości obywateli, a nie tylko dla nielicznych bogatych. W związku z tym, zadaniem Państwa powinno być wspieranie działalności spółdzielni i ich organizacji oraz usuwanie barier: administracyjnych, fiskalnych, formalno-prawnych i innych, utrudniających funkcjonowanie i dalszy rozwój ruchu spółdzielczego. Wyrwanie się z marazmu niemożności i wskazanie nowatorskich kierunków zmian w warunkach: szybko zmieniającej się rzeczywistości gospodarczej, rosnącego bezrobocia, wykluczenia społecznego, biedy i bezdomności w naszym kraju, jest imperatywem dla spółdzielców, spółdzielczości, środowisk lokalnych, ale także dla władz państwowych.
8. Uwzględnienia społecznej roli spółdzielczości, nie tylko w zakresie spółdzielni socjalnych, w rozwiązywaniu wielu problemów, jak np. zatrudnianie osób niepełnosprawnych, organizowanie działalności w zakresie opieki społecznej, zdrowotnej oraz rękodzieła ludowego i artystycznego, a także budownictwa mieszkaniowego, zwłaszcza lokatorskiego. Państwo powinno wspierać inicjatywy związane z tworzeniem nowych rozwiązań spółdzielczych w tym zakresie, które wyręczają Państwo w działalności socjalnej i szerzej - społecznej.
9. W przypadku jakichkolwiek zmian prawa spółdzielczego powinny być one procedowane z uwzględnieniem interesów wszystkich branż spółdzielczych i z udziałem ich przedstawicieli.
10. W poszczególnych krajach stosowane są różne rozwiązania uzależnione od tradycji, specyfiki i ukształtowanej praktyki, które także można i należy wprowadzić w Polsce. Do najczęściej stosowanych form wsparcia i promowania systemu spółdzielczego należą:
 - 1) brak podatku dochodowego od osób prawnych, bądź naliczanie go wyłącznie od transakcji z osobami trzecimi (nie członkami),
 - 2) zmniejszona stawka podatku dochodowego w stosunku do spółek prawa handlowego,
 - 3) zwolnienie z podatku od nieruchomości i opłat skarbowych,
 - 4) zwolnienie z podatku od transferu aktywów, emisji udziałów i fuzji,
 - 5) zwolnienie z podatku dochodu przeznaczanego na zwiększenie funduszu zasobowego,
 - 6) opodatkowywanie dochodu na poziomie członków a nie spółdzielni,
 - 7) fundusze rozwoju i promocji tworzone z nieopodatkowanej składki od przychodów z działalności,
 - 8) tworzenie nieopodatkowanych funduszy socjalnych w spółdzielniach, zwłaszcza mieszkaniowych;
 - 9) obowiązek świadczenia na fundusz ubezpieczeń wzajemnych, na cele promocji i rozwoju spółdzielni, bądź inne fundusze np. praktyk i szkolenia.
11. Pilną potrzebą jest uwzględnienie i wykorzystanie w Narodowym Programie budowy mieszkań potencjału spółdzielczego budownictwa mieszkaniowego lokatorskiego, które z uwagi na szczególnie charakter oraz rolę spółdzielni mieszkaniowych przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiednich zmian w prawie, odegrać powinno kluczową rolę w zabezpieczaniu potrzeb społeczności lokalnych,

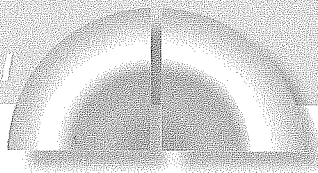
środowiskowych oraz biedniejszych warstw społeczeństwa. Niezbędne jest wprowadzenie rozwiązań systemowych umożliwiających spółdzielniom mieszkaniowym równoprawny dostęp do środków budżetowych jak i unijnych przeznaczonych na ten cel, a także ułatwienia w pozyskiwaniu terenów i ich zagospodarowaniu. Spółdzielnie mają możliwości budowy mieszkań znacznie taniej niż deweloperzy, co w pełni uzasadnia stworzenie im uprzywilejowanych warunków do inwestowania, a nie dyskryminujących jak jest obecnie. Wobec powyższego istnieje pilna potrzeba uwzględnienia spółdzielni mieszkaniowych w Narodowym Planie Budowy Mieszkań poprzez:

- 1) Wprowadzenie programu zapewniającego pełne wykorzystanie potencjału spółdzielni mieszkaniowych, jako jednej z obiektywnie dobrych form zaspokajania potrzeb mieszkaniowych;
- 2) Zapewnienie rozwoju spółdzielni budownictwa lokatorskiego, z możliwością przekształcania tych mieszkań w własnościowe po spłacie kredytu, jako konkurencyjnej oferty pełniącej szczególną rolę społeczną w redukcji deficytu mieszkań;
- 3) Zainicjowanie przez państwo programu budownictwa mieszkaniowego dla osób starszych (o pow. 25 - 40 m² z odpowiednią obsługą, monitoringiem i opieką medyczno-rehabilitacyjną) i zmiana przepisów umożliwiających zamianę mieszkań dużych - zasiedlanych przez osoby starsze, często samotne - z przeznaczeniem dla młodych małżeństw z dziećmi. Taki program mogłyby realizować przede wszystkim spółdzielnie mieszkaniowe, w których zasobach mieszkaniowych mieszka najwięcej osób starszych i samotnych.
12. Niezwykle ważne jest przygotowanie kompleksowej ustawy o handlu w Polsce, która zniweluje uprzywilejowaną pozycję zagranicznych sieci handlowych, które mają pozycję monopolistyczną, zbierają nienależną rentę monopolową i mają tanie zasilanie kredytowe międzynarodowych korporacji finansowych.
13. W ramach nowelizacji lub kodyfikacji prawa spółdzielczego w części dotyczącej rolniczych spółdzielni produkcyjnych niezbędne jest:
 - 1) rozszerzenie definicji RSP o wielorodzinny charakter prowadzenia przez spółdzielnię wspólnego gospodarstwa rolnego z jednoczesnym uszczegółowieniem tej definicji w znowelizowanej ustawie o kształtowaniu ustroju rolnego;
 - 2) wprowadzenie ustawowej definicji kandydata na członka RSP oraz określenie jego praw i obowiązków, a także zasad jego wynagrodzenia o pracę;
14. Pilną potrzebą jest nowelizacja ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego w zakresie umożliwiającym:
 - 1) Stworzenie możliwości zakupu gruntów rolnych przez spółdzielnie na zasadach dotyczących rolników indywidualnych prowadzących rodzinne gospodarstwa rolne, bez konieczności uzyskiwania zgody na ten zakup od Prezesa Agencji Nieruchomości Rolnych.
 - 2) Zniesienie prawa ANR do korzystania z prawa pierwokupu (lub wykupu) nieruchomości rolnych będących przedmiotem obrotu wewnątrz spółdzielni (dotyczy wkładów gruntowych).
15. Uwzględnienia w programach i systemach edukacji szkół podstawowych i średnich zagadnień związanych ze spółdzielczością, w tym praktyczną nauką w formie spółdzielni uczniowskich oraz możliwości profilowania szkół średnich w kierunku spółdzielczym.
16. Istotnym elementem ruchu spółdzielczego w Polsce jest spółdzielczość finansowa tworzona przez banki spółdzielcze i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe. Państwo powinno uwzględnić spółdzielczy charakter tych podmiotów, oddzielić spółdzielczość finansową od działalności komercyjnej, nie nakładać na nią nadmiernych obciążeń nadzorczych i regulacyjnych, a w szczególności:
 - a) Skierować postulat, by w przepisach prawa krajowego uwzględniana była w większym stopniu zasada proporcjonalności,
 - b) Stworzyć system zachęt aktywizujących członkostwo, w tym m.in.: wyłączyć z opodatkowania podatkiem dochodowym przychodów z tytułu spółdzielczej dywidendy,

III. Zadania dla spółdzielni i struktur ponadpodstawowych polskiego ruchu spółdzielczego w latach 2016-2020

Delegaci na VI Kongres Spółdzielczości apelują do wszystkich ogniw polskiego ruchu spółdzielczego, aby przestrzegały następujących zasad i wartości spółdzielczych. Zasady spółdzielcze to zgodnie ze stwierdzeniem Deklaracji Spółdzielczej Tożsamości, wytyczne, przy pomocy, których spółdzielnie wprowadzają swoje wartości do praktyki. Wartości te to: samopomoc, samoodporność, demokracja, równość, sprawiedliwość i solidarność. Deklaracja przypomina też, że zgodnie z tradycjami założycieli ruchu spółdzielczego, członkowie spółdzielni wyznają wartości etyczne uczciwości, otwartości, odpowiedzialności społecznej i troski o innych. Są to ogólnoludzkie, humanistyczne i ponadczasowe wartości. Opierając się na fundamencie powyższych wartości i zasad spółdzielczych, Delegaci na VI Kongres Spółdzielczości zobowiązują wszystkie ogniw polskiego ruchu spółdzielczego do realizacji w latach 2016-2020 poniższych najważniejszych zadań:

1. Niezbędne jest eliminowanie z ruchu spółdzielczego nieprawidłowości, rodzących konflikty w spółdzielniach.
2. Aby realizować stojące przed spółdzielczością zadania i cele wynikające z jej statutowych obowiązków oraz sprostać wymaganiom członków, konieczne jest zbudowanie wizji i planów rozwoju poszczególnych sektorów w zmieniających się uwarunkowaniach.
3. Podejmowanie na miarę swoich możliwości przez wszystkie spółdzielnie, organizacje spółdzielcze, krajowe i regionalne związki spółdzielcze oraz Krajową Radę Spółdzielczą działań informacyjno-promocyjnych i naukowych na temat idei spółdzielczej, wiedzy o aktualnych problemach ruchu spółdzielczego i uwarunkowań jego dalszego funkcjonowania i rozwoju.
4. Intensyfikacja procesów kształcenia spółdzielczego i szkolenia działaczy, pracowników, a w szczególności kadry kierowniczej spółdzielni. Niezbędne jest tu wprowadzenie przepisów podatkowych zachęcających do szkolenia członków i działaczy samorządowych oraz szkolenia Rad Nadzorczych.
5. Niezwykle ważna jest także spółdzielcza edukacja młodzieży, zarówno poprzez wprowadzanie elementów wiedzy o spółdzielczości do programów szkół podstawowych i średnich w ramach różnorodnych przedmiotów, jak i organizowanie konkursów, olimpiad oraz edukacja praktyczna w postaci spółdzielni uczniowskich, które powinny być zdecydowanie wspierane przez inne spółdzielnie i organizacje spółdzielcze. Niezbędna jest także odbudowa spółdzielczego zaplecza intelektualnego, które rozpadło się w wyniku likwidacji katedr spółdzielczości w szkołach wyższych i instytutów spółdzielczych.
6. Ważną kwestią jest powadzenie na szeroką skalę działalności promocyjnej spółdzielczości, upowszechnianie zasad funkcjonowania spółdzielni, ich społecznej roli realizowanej w ramach gospodarki rynkowej, poprzez propagowanie wiedzy na temat tej formy działalności w społeczeństwie na wszystkich szczeblach, także w ramach szkoleń i konferencji.
7. Podjęcie wszelkich możliwych działań przyczyniających się do rozwoju spółdzielczości uczniowskiej oraz kontynuowanie opieki poszczególnych spółdzielni i organizacji spółdzielczych nad działającymi spółdzielniami uczniowskimi.
8. Otoczenie przez ruch spółdzielczy szczególną troską osób niepełnosprawnych, ludzi kultury ludowej oraz środowisk zagrożonych bezrobociem.

9. Niezbędne jest rozwijanie ścisłej współpracy pomiędzy spółdzielniami, a samorządami terytorialnymi, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, innymi podmiotami ekonomii społecznej na szczeblu lokalnym.
10. Upowszechnianiu problemów spółdzielczych i pomocy w ich rozwiązywaniu powinna służyć współpraca związków spółdzielczych i poszczególnych spółdzielni podejmowana na szczeblach lokalnych (województwo, powiat, gmina) wraz z organizacjami rolniczymi.
11. W warunkach agresywnych działań na polskim rynku zagranicznych sieci handlowych i produkcyjnych, niezbędne są działania wszystkich branż spółdzielczych w połączeniu z integracją poza spółdzielczych podmiotów polskich przedsiębiorców. W tym celu należy tworzyć zintegrowane pionowo sieci wytwórczo-handlowe, oparte na wartościach i zasadach spółdzielczych - od bazy surowcowej do konsumenta - złożonych wyłącznie z krajowych przedsiębiorstw, w tym spółdzielni; szczególnie pożądanym kierunkiem stworzenia takiej sieci jest certyfikowana produkcja zdrowej ekologicznej żywności wyłącznie z pól polskich rolników, poprzez spółdzielczy i mieszany: skup, przetwórstwo i handel, obsługiwane wyłącznie przez krajowych przedsiębiorców, aż do „stołu” dla polskiego konsumenta.
12. Ważnym problemem jest uporządkowanie lustracji spółdzielczej, której mankamenty stanowią przesłanki do nieustannych prób przeniesienia jej do administracji państwowej, czego nigdy w historii spółdzielczości nie było, a przecież lustracja jest immanentnym elementem samej istoty ruchu spółdzielczego.
13. Spółdzielcze tradycje polskiej szkoły rehabilitacji powinny być adoptowane do nowych warunków społecznych i gospodarczych jaki ukształtował proces transformacji. Harmonijne łączenie wymogów ekonomicznych z rehabilitacją zawodową, społeczną i medyczną, z elementami silnej partycypacji niepełnosprawnych spółdzielców, należy docenić poprzez uznanie spółdzielni inwalidów i spółdzielni niewidomych za przedsiębiorstwa społeczne (jednostki użyteczności publicznej) i odbudować je odpowiednimi instrumentami wsparcia.
14. Wysoka dynamika powstawania nowych typów spółdzielni: socjalnych, czy spółdzielni rolniczych, w oparciu o środki unijne, wymaga kontynuowania i wspierania, z jednej strony jako sposobu pozyskiwania młodszego pokolenia do tej formy gospodarowania; z drugiej strony jako etapu przejściowego do wyłaniania się bardziej złożonych form spółdzielczej działalności.
15. Wskazane jest stworzenie profesjonalnej zbiektywizowanej bazy oceny spółdzielni, która ułatwi i umożliwi przeprowadzenie porównań w wielu obszarach spółdzielczości.
16. Istotną sprawą jest wejście Krajowej Rady Spółdzielczej jako Naczelnego Organu Samorządu Spółdzielczego do Rady Dialogu Społecznego która jest forum uzgadniania stanowisk między rządem, reprezentantami pracodawców i pracowników. Ten udział w pełni się należy Reprezentacji Spółdzielczej
17. Krajowa Rada Spółdzielcza razem ze związkami spółdzielczości rolniczej podejmie działania w kierunku przystąpienia Krajowej Rady Spółdzielczej do Głównego Komitetu Spółdzielczości Rolniczej Unii Europejskiej (COGECA).

IV. Zadania dla Zgromadzenia Ogólnego i Zarządu Krajowej Rady Spółdzielczej na lata 2016 - 2020

VI Kongres Spółdzielczości zobowiązuje Zgromadzenie Ogólne i Zarząd Krajowej Rady Spółdzielczej do: inspirowania, organizowania i koordynowania działań spółdzielni (organizacji spółdzielczych) oraz udzielania wszelkiej możliwej pomocy podmiotom spółdzielczym realizującym określone przez Kongres zadania. Biorąc powyższe pod uwagę VI Kongres Spółdzielczości zobowiązuje Zgromadzenie Ogólne i Zarząd Krajowej Rady Spółdzielczej do:

1. Sprawowania wiodącej roli w zakresie inicjowania i wdrażania w życie nowych rozwiązań legislacyjnych dotyczących spółdzielczości.
2. Podtrzymywania istniejących stosunków z organami władzy publicznej, aby śledzić nowe inicjatywy ustawodawcze i mieć pewność, że specyfika spółdzielni jest w nich brana pod uwagę. Współpraca z centralnymi władzami oraz Radą Dialogu Społecznego przy Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, ze szczególnym uwzględnieniem współpracy w ramach Rady z Zespołami ds. spółdzielczości przy sprawach rolniczych.
3. Zintensyfikowania działań na rzecz popularyzacji dorobku i problemów spółdzielczych szerszemu ogółowi społeczeństwa polskiego. Powinny temu służyć zarówno spółdzielcze tytuły wydawnicze, jak też: Internet, prasa, radio, telewizja - publiczna i komercyjna, jak również prowadzone przez KRS Muzeum Historii Spółdzielczości w Polsce i Biblioteka. Należy podjąć wszelkie wysiłki w celu zapewnienia niezakłóconego funkcjonowania i rozwijania Muzeum i Biblioteki, unikatowych w skali kraju placówek, z których korzystają m.in.: studenci, pracownicy naukowcy i wszyscy zainteresowani sprawami spółdzielczości.
4. Podejmowanie działań na rzecz pozyskiwania i poprawy dostępu do środków unijnych na rzecz rozwoju i upowszechniania spółdzielczości we wszystkich sektorach gospodarki i usług społecznych, w których spółdzielnie prowadzą działalność.
5. Opracowanie i wdrożenie programu szkoleń dla: zarządów, członków rad nadzorczych, pracowników i członków spółdzielni.
6. Kontynuowania i rozwijania współpracy z placówkami naukowymi i ludźmi nauki zajmujących się problematyką spółdzielczą. Rozwój nowoczesnej spółdzielczości w Polsce jest niemożliwy bez wsparcia placówek naukowo-badawczych.
7. Kontynuowania patronatu i udzielania pomocy merytorycznej, organizacyjnej, a w miarę możliwości, także pomocy materialnej spółdzielczości uczniowskiej - ruchowi spółdzielczemu, który w sposób praktyczny propaguje idee spółdzielczości wśród młodzieży.
8. Wykorzystania wszystkich dostępnych prawem środków dyscyplinujących podmioty spółdzielcze w wypełnianiu dyspozycji ustawowych, zwłaszcza Prawa spółdzielczego.
9. Dążenia do uzyskiwania w procesie legislacyjnym oraz w sprawach istotnych dla spółdzielczości konsensusu stanowiska KRS ze wszystkimi branżami spółdzielczymi.

VI Kongres Spółdzielczości w trosce o przyszłość polskiego ruchu spółdzielczego zwraca się do wszystkich członków i organizacji spółdzielczych o podjęcie wszelkich możliwych działań zmierzających do realizacji zadań ustalonych przez Kongres i sprostaniu wyzwaniom współczesności. Pełna i powszechna realizacja zadań przez spółdzielnie zapewni rozwój ruchowi spółdzielczemu w Polsce i ochroni przed zagrożeniami jakie niosą przemiany współczesnej cywilizacji.

Szczegółowe wnioski i apele zgłoszone w czasie zjazdów przedkongresowych oraz dyskusji kongresowej stanowią załączniki do niniejszej uchwały. Kongres zobowiązuje Zgromadzenie Ogólne i Zarząd Krajowej Rady Spółdzielczej do przeanalizowania wszystkich wniosków i postulatów zgłoszonych na przedkongresowych zjazdach oraz w toku obrad VI Kongresu, w celu ich realizacji oraz przedstawienia sprawozdania z ich wykonania na VII Kongresie Spółdzielczości. □